RABBINICAL COURT
SHAR HAMISHPOT
MONSEY N. Y. 10952
TEL. (845) 425 9708

בס"ד

דיני תורה בחנם וביישרות, ובהעניק
לבעלי דינים זכיותיהם שע"פ הוה"ק

MAILING ADDRESS: 17 MOSIER COURT MONSEY N. Y. 10952

בית דין צדק
שער המשפט
בהשתתפות הרבנים
מאנסי ניו יארק

שטר בירורין

היום יום ___ פרשת _____, יום ___ לחודש _____ שנת תש"__ לפ"ק

מורים אנחנו בע"ד החתו"מ, שקבלנו עלינו מרצונינו הטוב הדיינים: הרה"ג _____ שליט"א,

והרה"ג _____ שליט"א, והרה"ג _____ שליט"א,

לדון ולהורות לנו בדבר הסכסוך שיש בינינו - [בענין: _____], על פי האופן[א]:

[ ] **א. ד"דין גמור"[ב]**, [בלי שום וויתור מן הזכייה שע"פ ד"ת[ג]], (או רינא דמלכותא או דרך הסוחרים - היכא דשייכי להלכה) - עם "מהיכן דנתוני"[ד]].

[ ] **ב. ד"פשר קרוב לד"ת"[ה]**, [והיינו בוויתור עד "שליש"[ו]] מן הזכייה שע"פ ד"ת, (או דר"מ או דרה"ס, היכא דשייכי להלכה) - עם "מהיכן דנתוני"[ד]].

[ ] **ג. ד"פשרה"[ז]**, [והיינו בוויתור "חצי" הזכייה שע"פ דין תורה, (או "דינא דמלכותא" או "דרך הסוחרים", היכא דשייכי להלכה) - עם "מהיכן דנתוני"[ד]].

[ ] **ד. ד"הרכב ההלכה עם התיווך"[ח]**, [והיינו, דין תורה - בצירוף שכל האנושי, (במיזוג שלפי החלטת וראות עיני הדיינים) - כלי "מהיכן דנתוני"[ח]].

[ ] **ה. ד"תיווך"[ט]**, [והיינו, על פי יישרות ה"שכל האנושי" - שאינה קשורה בדין תורה כלל, (הנקרא "ארבטרעישן" בלע"ז) - בלי "מהיכן דנתוני"[ח]].

[ ] **ו. ראחד מחמשה אופנים הנ"ל** - לפי בחירת והחלטת הדיינים.

ולציית לפסק דינם המבוסס על אופן הנ"ל - שיצא ע"פ רוב דיעות[י] - בלי שום השמטה כלל.

אם אחד מאתנו ישתמט מלבוא לבי"ד לגמור הטענות - הרשות בידם להוציא הפס"ד כחוות דעתם. וכן אם אחד מן הדיינים יסלק עצמו או יאמר איני יודע - הרשות ביד הבי"ד לקבוע במקומו דיין אחר כפי רצונם[יא]. אם הדיון יתארך יותר מב' ישיבות (בערך ד' שעות בב"פ) - הרשות ביד מנהל הבי"ד להחליט: שהמשך הדיונים יהיה ע"י דיין יחיד - והוא ימסור הטו"מ לשאר הדיינים - והפס"ד יצא ע"פ רוב דיעות. אין לנו רשות להביא לבי"ד אף "טוען פרטי" - זולת בהסכמת צד השני[יא], ולא "עורך דין" - ושום "פראפעשאנעל" לסייע לצדינו כלל - ואף בהסכמת הצדדים[יב], [ואם ירצו הבי"ד - לשמוע חוו"ד מומחיי, הרשות בידם לפנות אל "מומחה" שבבחירתם - על חשבון שני הצדדים]. וכן בכח הבי"ד להוסיף על הפס"ד - אם ישאר איזה ספק[יג].

ואם יארע, שעל אף שחתרו הדיינים אחר האמת - [של ה"מציאות" בגופא דעובדא היכי דהוי (ושל ה"הלכה" ו"דד"מ" ו"דרה"ס")] ביישרות כפי יכולתם - מבלי לנטות הקו לשום צד[יד], ועם כל זאת טעו בשגגה, אנו מוחלין להם על שגגתם בזה ובבא - ונסלח להם בין בדיני שמים ובין מדיני אדם[טו], [ומ"מ אם הבי"ד ישנו פס"ד מוטעת - חייבים אנחנו לציית להפס"ד המתוקן[טו]].

תוקף שטר זה יהיה ככל שט"ב המועילים ע"פ דתוה"ק, בביטול כל מודעות ומודעא דמודעא עד סוכה"מ, וגם בתוקף המועיל על פי חוקי הממשלה. וכל זה נעשה בקנין גמור אגב סודר במדכלמ"ב, דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרא והכל שריר וקים.

ועל זה באנו על החתום[טז] יום ושנת הנ"ל. פה _____ ניו יארק יצ"ו.

תובע\ת\ים _____ \ _____ טעל. _____ \ _____

נתבע\ת\ים _____ \ _____ טעל. _____ \ _____

הוראות והערות: (א), עי' טושו"ע (חו"מ ר"ב, ס"ב) וד"ל, מצוה לומר לבע"ד בתחלה, הדין אתם רוצים - או הפשרה וכו', הרי דא"א לכוף על הפשרה, [וע"ע דרך עדותיך (יהושע א' ז'), נאות דשא (ר"א, ר"ה אמנם), בית ישראל (חו"מ, ג'), ויען דוד (חו"מ, ר"ח), ע"ש], ובהתאם לזה - אנו מצייעים כאן להבע"ד כמה בריורות - באיזה אופן להתדיינן. וכמקרה שהבע"ד אינם מסכימים לבריורה אחת, אז לעולם יד אותו בע"ד הרוצה לקרב את התתיינות יותר קרוב לד"ת (לפי הסדר שמנויים כאן) - על העליונה, כי א"א לכוף על הפשרה וכנ"ל. (ב), אפילו בע"ד שהוא ת"ח - ויודע שיצא זכאי ע"פ דין, מ"מ נכון (בכמה מקרים) שיסכים לאיזה וויתור ופשרה (כאופנים ב' - ה') - ולא להעמיד עצמו על ד"ת (כאופן א'), [עי' כ"מ (ל', כ'), מהרי"ב בירב (ס"ן), דרכי נועם (חו"מ, ט'), מכתם לדוד (חו"מ ח', יל"ה), טושו"ע (חו"מ י"ב, ס"כ), ע"ש], אבל א"א לכופו על זאת, זכנ"ל (אות א'). (ג), זולת כשיש חיוב שבועה אמיתי [ולאפוקי מרוסקה, עי' טושו"ע (חו"מ פ"ז, סל"ח), עיי"ש] - אז יש כח להבי"ד למשר (כאופן ב') - בכרי למנוע מעוגש שבועה, כמבואר בטושו"ע (חו"מ י"ב, סוס"ב), ובנב"ל (שם, אות י"א), ע"ש. (ד), עי' טושו"ע (חו"מ י"ד, ס"א וס"ד), נודב"י (מה"ת חו"מ, א'), ש"מ (מהדו"ת ר"ב, פ"ד. ומהרי"ל ח"ו, ק"א), מהרש"ם (ח"ד, י"ב), שלה"ק (מס' ר"ה, עמוד הדין) - בחיוב ובמעלת נתינת "מהיכן דנתוני", ע"ש. (ה), מכיון שתוצאת הדין אינו יודע להבע"ד, ע"כ מסכימים כ"פ לפשר כאופן ב' או ג', דנוח להם להפסיד רק השליש או החצי - מלהפסיד הכל, אבל א"א לכוף ע"ז ובכ"ל (אות א'). (ו), עי' פ"ת (י"ב, סק"ג, שבו"י (ח"ב, קס"ה, וח"ו, קפ"ה), חת"ס (חו"ד, רל"ט, וחאה"ע, קי"ן), דברי מלכיאל (ח"ב, מנסי"י (ח"ב, ע"ו, אות ח. וח"ה, קל"ג), דעד וויתור "שליש" - נחשב כפשר "קרוב לד"ת". ע"ש. (ז), מכח סיבות מיוחא לפעמים להבע"ד; להתדיין ע"פ ישרות שכל האנושי, אבל א"א לכוף ע"ז ובכ"ל (אות א'). (ח), הדבר פשוט, דבמקרה שהפס"ד מבוסס גם על שכל האנושי - לא שייך ליתן "מהיכן דנתוני".

(ט), ולאפוקי מן הדיעה; דבפשרה נצרך הסכמת כל הדיינים, עי' טושו"ע (חו"מ י"ב, סי"ח), ובנב"י (שם, סקי"ב), וע"ע אור"מ (חו"מ ח"ב, ח', ותשב האפוד (ח"ב, י"ז), תשובות והנהגות (ח"א, תשצ"ז), דברי גאונים (כלל פ"א, אות ה'), אורחהמ"ש (כלל כ"ג, אות י"א), ע"ש. (י), עי' טושו"ע (חו"מ י"ח, ס"א - ד'). (יא), עי' מכילתא (שמות כ"ב, ז'), מרכה"מ (שם, אות י"ג), יל"ש (שם, שנ"ב), שו"ת הרשב"ם (ע"ב), ריטב"א (ב"כ ל"א, א', ד"ה טוען), טושו"ע (חו"מ י"ז, ס"ז), רדב"ז (ח"ב, תשכ"ג), הובא בפ"ת (שם, סק"ן), כה"ק (חו"מ קכ"ג, סט"ו), באר פרים (ח"ג, ע"א), ע"ש. (יב), עי' טושו"ע (חו"מ ז', ס"י"ב. וט', ס"ון), תו"ת (שמות כ"ב, ח', אות קי"ז), תשובות והנהגות (ח"א, תשצ"ד), ע"ש. (יג), עי' מהריב"ל (ח"ג, קי"ט), מהרי"ט (ח"ב, קמ"א), אהל יהושע (ח"ב, נ'), ברכ"י (כ"ג, אות ח'), אורחהמ"ש (כלל כ"ג, אות ה'), ע"ש. (יד), עי' טושו"ע (חו"מ י"ב, ס"ב), וד"ל; וכשם שמוזהר שלא להטות הדין - כן מוזהר שלא יטה הפשרה, עכ"ל, וה"ה כללי "תיווך", וז"ל. (טו), כי סו"ס הדיינים אינם רק אנשים העלולים לטעות - ואינם רוצים לקבל עליהם אחריות חמור כזאת - אם יטעו בלא יודעין, וידוע שכן כתב הגאון בעל חו"ד בצוואתו לבניו; שלא ישבו לדין - בלי תנאי זה, [אבל פשוט זמחילה זו - אינה מועיל וגם א"א לנצלה כהיתר; לעוות את המשפט ח"ו - כפי העולה על הדוחם, [עי' ביחחון שערי הלכות (וליון כ"ד, אחר תשכ"ח) ע"ש], וז"ל]. (טז), כי המחילה הוא רק כלפי הדיינים - כשטעו בלא יודעין וכנ"ל (אות ט"ו), ולא להבע"ד שכנגד - כשהדיינים אכן עמדו על הטעות - ושינו את הפס"ד, [עי' טושו"ע (חו"מ, כ'), שו"ת הרא"ש (כלל צ"ט, ו'), אבן יקרה (חו"מ, ג'), ע"ש], וז"ל. (יז), אחר חתימת שטר זה אין שום צורך - וגם אינו נכון - לחתום גם על "ארביטרעישן" בלשון ענגליש - כי שטר זה יש לה תוקף מלא גם ברומים. ובמקרה שאכן חותמין גם על "ארביטרעישן", אז יש לזהר (עי' מתורגם מקצועי); שהלשון יתאים בריוק למש"כ פה, אחרת יתחבן שיתבטל כח הבחירה - וגם כח התורני שיש לשטר זה.